

Potapanje sela u Kosinjskoj dolini prihvatljivo je za okoliš i ekološku mrežu.

“Kuda će čovjek?”, pitala je 70-godišnja Kata Pražić iz sela Mlakve na javnom izlaganju Studije utjecaja na okoliš hidroenergetskog sustava Kosinj u studenom prošle godine, a sudeći prema novom rješenju Ministarstva zaštite okoliša i energetike ovo će im pitanje bez odgovora i dalje visjeti nad glavom. Ministarstvo je, naime, prošloga tjedna izgradnju akumulacijskog jezera površine 11 km² i potopljene sela Gornji Kosinj i Mlakva ocijenilo prihvatljivim za okoliš i ekološku mrežu, a realizacija ovog projekta značila bi iseljavanje za Pražić i ostale stanovnike sela u Kosinjskoj dolini.

“Nažalost, izdavanje dozvole je bilo očekivano, ali nam je žao što struka nije prepoznala da studija nije dala odgovore na sva pitanja na koja je trebala odgovoriti. Ovo akumulacijsko jezero nije samostalan projekt već je dio puno šireg i ogromnog projekta, te je projekt u cjelini trebao proći stratešku procjenu utjecaja na okoliš da se uistinu vidi što će taj ekosustav moći podnijeti”, komentirala je Irma Popović Dujmović iz Svjetskog fonda za prirodu WWF.

Stvaranje akumulacije u Kosinju dio je plana nadogradnje hidroenergetskog sustava Senj sagrađenog u 60-im godinama prošlog stoljeća. Za gradnju hidroelektrane Senj koja je također dio istog sustava, ovoga je tjedna završila javna rasprava o studiji utjecaja na okoliš.

“Hidroelektrani Senj je potrebna voda iz akumulacije Kosinj, te je u obje studije potvrđeno da je riječ o povezanim projektima. No, njihov zajednički utjecaj uopće nije razmatran te ćemo podići upravnu tužbu protiv ovog rješenja”, najavljuje Željka Leljak Gracin, predsjednica Zelene akcije.

Iz Zelene akcije smatraju i kako studija koju je Ministarstvo odobrilo nije ponudila druga moguća rješenja što je drugi razlog za podnošenje upravne tužbe.

“Već postoje dvije presude upravnih sudova u Splitu i Rijeci vezane uz kamenolome u Kaštelima i Marčani koje potvrđuju da su detaljna razrada varijantnih rješenja i dostupnost javnosti tih rješenja obaveza i razlog za donošenje odbijajućeg rješenja”, navodi Leljak Gracin.

Nakon izdavanja dozvole od Ministarstva zaštite okoliša slijedi postupak izdavanja lokacijske dozvole, koju je projekt već jednom dobio, 1995., no zbog tadašnje situacije, političke i financijske, s gradnjom se nije započelo. Kosinj je ipak izbjegao sudbinu rijeke Dobre na kojoj je sagrađena hidroelektrana na temelju prastare studije utjecaja na okoliš. 2007. je novim zakonom o zaštiti okoliša određeno rok trajanja za studije utjecaja na okoliš od dvije godine, te HEP nije mogao koristiti studiju za projekt u Kosinju izrađenu davne 1988. godine.

Na temelju nove studije koju je izradio konzorcij na čelu s Elektroprojektom, prošloga tjedna

je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike izdalo rješenje koje projekt ocjenjuje prihvatljivim za okoliš i ekološku mrežu, unatoč tome što je riječ o bioraznolikošću izrazito bogatom području koje je dijelom i dio NATURA 2000 područje, područje od ekološke važnosti na europskoj razini.

“Utjecaj ovog projekta na podzemlje nije nikad dobro istražen, a planira se gradnja šest kilometara dugačke cementne zavjese. Kosinjsko polje je tipični primjer krškog polja te je pitanje što će se dogoditi kod cementiranja takvih razmjera, nije isključeno da dođe do curenja”, ističe Popović Dujmović.

Gotovo nijedan medij nije spomenuo izdavanje ovog rješenja, iako je riječ o vrlo velikom zahtjevu za okoliš, ali i za ljude koje tamo žive. Kako je to područje već ucrtano u prostornim planovima kao akumulacijsko jezero, već desetljećima se u infrastrukturu ovdje ne ulaže, stanovnici ne mogu dobiti dozvole za gradnje kuća ni bilo što drugo, pa ne mogu ni primjerice dobiti kredite s obzirom da su im nekretnine na papiru poplavljene.

“Ljudi žive u neizvjesnosti i to je najveći problem ovog projekta. Sigurno da se ovdje radi i o teškom kršenju ljudskih prava”, zaključuje Popović Dujmović.

No, izdavanje dozvola ne znači da će se ovakav projekt i realizirati jer HEP dosad nije potvrdio da ima investitora za ovaj projekt pa za stanovnike ove dozvole znače još čekanja na odluku moraju li se seliti ili ne.

“Svakom investitoru bi bilo mudrije da čeka završetak upravnih sporova jer kao što je bilo vidljivo u slučaju golferskog projekta na Srđu, ako upravni sud poništi rješenje o prihvatljivosti za okoliš, to će značiti i poništavanje lokacijske dozvole”, zaključuje Leljak Gracin.

Izvor: h-alter.org